

Ang Totoo Raya, Ang Buwan ay Itlog ng Butiki

1st Prize, Tulang Para sa mga Bata,
Don Carlos Palanca Memorial Awards for Literature 2016

German V. Gervacio

Departamento ng Filipino at Ibang mga Wika
College of Arts and Social Sciences
MSU-Iligan Institute of Technology
german.gervacio@g.msuit.edu.ph

Mga Tula sa Koleksyon

- I. Ang Totoo Raya, Ang Buwan ay Itlog ng Butiki
- II. Bilangin Natin ang Ating Biyaya
- III. Tugmaan at Bugtungan
- IV. Ang mga Nalilimutan Nating Kulay
- V. Kawangis na Hugis
- VI. Mga Tunog na Walang Kaabog-abog
- VII. Si Tanya, ang Uwak na Gustong Pumuti
- VIII. Si Ding Kambing
- IX. Kung Bakit Walang Ipuipu sa Isla Banayad
- X. Ang Totoo, Raya

Suggested Citation:

Gervacio, G. (2021). Ang Totoo Raya, Ang Buwan ay Itlog ng Butiki. *Langkit: Journal of Social Sciences and Humanities*, 10, 71-81.

I. Ang Totoo Raya, Ang Buwan ay Itlog ng Butiki

Ang totoo, Raya, anak
Ang iyong ngalan ay mula sa Haraya,
Na ang ibig sabihin ay “imahinasyon,”
Ang kakayahan ng isip na bumuo
Ng mga larawang wala rito, wala roon.
Dahil ang totoo, Raya,
Wala naman tayong pera
Di makasasakay ng eroplano at barko
Pero sa pamamagitan ng haraya,
Malilibot natin ang mundo.
Makaaangkas tayo sa batok ni Tinyente Tipaklong
Makalululan sa pakpak ni Prinsipe Paruparo
Makauupo sa kandungan ni Reynang Ulap
Makapaglalambitin sa ningning ni Prinsesang Bituin
Makapagsusuot sa daliri ng singsing ni Haring Saturn
Ang ulam nating tuyo, maglalasang fried chicken
Ang tubig mula sa gripo ay malamig na pineapple juice
May panghimagas pa tayong tupig at panutsa
Malambot ang kama para sa ating siesta
Sa ating panaginip, tayo lagi ang bida.
Ang ating mga luha ay nagiging ginto
Ang sugat sa tuhod biglang maglalaho
May nais ka bang hindi makamtan-kamtan?
Pumikit ka lang, Raya, at paganahin ang haraya
Pagdilal ng mata, nasa paraiso ka na.
Ang totoo, Raya,
Walang imposible sa haraya
Makikikita mo ang daigdig sa nais mong itsura—
Ang araw ay rambutang laging nagbabaga
Ang buwan ay itlog ng butiking kalaro mo kanina.

II. Bilangin Natin ang Ating Biyaya

Isa
Dalawa
Tatlo
Wala akong kuto
Apat
Lima
Anim
Ngipin ko’y di maitim
Pito
Walo
Siyam
Tiyan ay di kumakalam
Sampu
Labing-isa
Sa pagsusulit ay nakapasa
Labindalawa
Labintatlo
Pamilya ko ay kumpleto
Labing-apat
Labinlima
Kaibigan ko ay kasama
Labing-anim
Labimpito
Nakaligtas kami sa bagyo
Labing-walo
Labinsiyam
Umaaraw na naman
Pagbilang ng dalawampu
Salamat, Dios ko po.

III. Tugmaan at Bugtungan

Subukin natin, Raya,
Ang talas ng iyong isipan
Kapag iyong nasagot
Di ka paghuhugasin ng pinggan:
“Nang biyakin ko ang araw,
Lumuha ang buwan.”
Ang tamang sagot
Ay rambutan.
“Paruparong ginto,
Naipit sa pinto,”
Bisagra ang sagot,
Huwag kang sumimangot.
“Kapirasong katad,
Natatakpan ang lahat.”
Wala na ngang iba
Kundi ang iyong talukap.
“Nang ibuhos ay mga ngipin,
Mga bulaklak nang hanguin.”
Salamat at nahulaan mo rin
Popcorn nga itong masarap papakin.
“Bangkang pagkaliit-liit,
Sa maalon nagpupumilit.”
Tumpak, plantsa nga!
Para sa gusot mong damit.
“Sa mainiting ulo ni Mirasol,
Siyam na kuto ang nagpapatrol.”
Solar system ang isagot mong
Walang kagatol-gatol.
Bago tayo mapunta
Sa ibang planeta’t kalawakan
Ihinto muna natin, anak
Ang tugmaan at bugtungan
Nais ko lang patunayan
Na mayaman ang ating bayan
Sa pamanang karunungan
Ng ating kanunu-nunuan.

IV. Ang mga Nalilimutan Nating Kulay

Ang saya ni Lola
Ay bulaklaking lila
Ang patadyong ni Lolo
Ay kulay abo
Ang sapatos ng batang munti
Ay mapusyaw na lunti
Ang bestida ni Angge
Ay kulay kayumanggi
Ang damit ng anghel
Ay matinkad na kahel.
Ang sepilyo ni Rogelio
Ay kulay-amarilyo
Ano nga pala iyang suot mong barong?
Kulay rosas ba o pink, o limbaon?
Ang buhay natin ay puno ng kulay
Parang bahagharing may saringkulay.

V. Kawangis na Hugis

Ang bilog na bola ay sa langit inihagis
Namimilog na mga mata ang tumugis
Kumukuti-kutitap ang mga bituin
Katulad ng kislap ng iyong paningin
Ang buwan ay tila kudlit na ngiti sa kalangitan
Kawangis ng bangka sa maalong karagatan
Biglang nagdilim ang mga ulap
Tila mga bulak na nalubog sa burak
Nag-uunahang sibat ang patak ng ulan
Tumutusok sa mga lambak at parang
Umuwi na tayo sa bahay-kubo
Isang parisukat nating paraiso
Sa parihaba nating dulang
Si Itay at Inay ay nag-aabang
Pagsaluhan natin ang mainit na hapunan
At ang walang hugis nating pagmamahalan.

VI. Mga Tunog na Walang Kaabog-abog

“Tsuug-tsuuug-tsuuug-tsuuuug!”

Ang sabi ng tren

Napalingon tuloy si Penpen de Sarapen

“Waaang-waaang-waaang-waaaang!”

Babala ng ambulansiya

Napatabi tuloy si Mariang Mustasa

“Huuung-huuung-huuung-huuuung!”

Paalam ng barko

Naiwan si Kokoy Kuhol doon sa estribo

“We-weng-wee-weng-weee-weng!:

Ang trak ng bumbero’y pasulong

Nasusunog ang bahay ni Pong Pagong!

“Poooot-poooot-poooot!”

Sa sobrang katakawan sa kamote

Napautot tuloy si Kurdapyong Kapre!

VII. Si Tanya, ang Uwak na Gustong Pumuti

Pangarap ni Tanyang pumuti at kuminang
Katulad ng mga tagak doon sa parang
Kaya binalak niyang manguha ng dagta
Ito raw ay pampakinis ng binti, hita at mukha
Pipitas na sana siya ng manibalang na kaimito
Nang mapansin niya sa ibabang may mangangaso
Nakaumang na sa kanya ang riple nito
Inaasinta ang kanyang sentido
Dagli siyang nagtago sa ilalim ng dahon
Salamat at kakulay niya ang anino niyaon
Kakamot-kamot ng ulong lumisan na lamang
Ang mangangasong nawalan ng tanghalian
Napahagulgol si Tanya sa pagpapasalamat
Sa kulay niyang itim na kulay burak.

VIII. Si Ding Kambing

Si Ding ay batang
Ayaw na ayaw maligo
Takot siya sa tubig
Hinahabol na ng tabo
Kahit sa banyo
O sa swimming pool
Sa dagat, sa ilog
O sa talon
Basta may tubig
Di mo siya makikita
Kahit family outing o reunion
Basta may swimming, wala siya roon.
Problema na si Ding
Ng buong baranggay
Dahil sa kanya
Paligid ay umaalingasaw
Ngunit isang tanghali
Na tirik ang araw
Nakita nila si Ding
Sa ilog ay nagtatampisaw
Di siya makaahon
Di makapalahaw
Inihagis pala siya sa ilog
Ng isang batalyong langaw!

IX. Kung Bakit Walang Ipuipu sa Isla Banayad

“Walang dako sa islang di napuntahan,”
Pagyayabang ni Hangin sa kaibigan,
“Dagat, lambak, ilog, talampas at bulkan,
Nagalugad ko na ang lahat nang iyan!”
“May alam akong hindi mo pa narating,”
Sabat ng nakangising si Petring Pating.
“Mayro”ng dagat na panay ulap ang dingding,
Ulap ang kisame, sahig ay gayundin.”
“Kalokohan ‘yan, kaibigang matinik,”
Inis na si Hangin, nais nang mamitik,
“Kahit ano”ng lalim, kahit ano”ng tarik,
Sa isang ihip ko ay matatangkilik!”
“Kung ika”y papayag ‘pag napatunayan
Na may dagat kang hindi pa nasilayan,
Di ka na bubuga pa ng ipuipu,”
Ang hamon ni Petring sa kanyang amigo.
“At kapag ang dagat, akin nang narating
Habambuhay ka namang hindi kakain,
Hindi ka mananakmal ng mga tao,”
Ganting-hamon ni Hangin sabay silbato.
Sa lakas ng buga ni Hanging mabagsik
Isang puno ng n’yog ang napatiwarik
Isang bunga ang nayugyog at nahulog
Umagos ang dagat sa nabiyak na n’yog.
Napakamot ng ulo itong si Hangin
Ninais na nitong tumalon sa bangin
May dagat nga namang di pa niya narating—
Nasa loob ng n’yog na bibitin-bitin!

X. Ang Totoo, Raya

Ang totoo, Raya,
Nakita ka raw ni Kuwago
Di mo raw kinain ang gulay sa ‘yong plato;
Ang totoo, Raya,
Narinig ka raw ni Kuneho
Nakikipagsigawan ka sa mga kalaro mo
Ang totoo, Raya,
Naamoy ka raw ni Elepante
Di ka raw naghilamos noong isang gabi
Ang totoo, Raya,
Nahipo raw ang noo mo ni Balyena
May lagnat ka nga raw kanina pang umaga
Ang totoo, Raya,
Si Tatay ay tumutula
Upang kapag nabasa mo,
Lagnat ay biglang mawala.